

Υπόθεση C-379/98

PreussenElektra AG

κατά

Schleswag AG

(αίτηση του Landgericht Kiel
για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως)

«Ηλεκτρισμός — Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας — Εθνική κανονιστική ρύθμιση επιβάλλουσα στις επιχειρήσεις παροχής ηλεκτρικής ενέργειας υποχρέωση αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας σε ελάχιστες τιμές και κατανέμουσα τις συναφείς επιβαρύνσεις μεταξύ των επιχειρήσεων αυτών και των επιχειρήσεων που εκμεταλλεύονται τα δίκτυα ηλεκτρικής ενέργειας σε προηγούμενο στάδιο της παραγωγής — Κρατική ενίσχυση — Συμβατή προς την ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων»

Προτάσεις του γενικού εισαγγελέα F. G. Jacobs της 26ης Οκτωβρίου 2000 I-2103

Απόφαση του Δικαστηρίου της 13ης Μαρτίου 2001 I-2159

Περίληψη της αποφάσεως

1. Προδικαστικά ερωτήματα — Αρμοδιότητα του Δικαστηρίου — Όρια — Ερωτήματα προδήλως άσχετα και ερωτήματα υποθετικής φύσεως υποβαλλόμενα υπό συνθήκες που αποκλείουν μια λυσιτελή απάντηση — Ερωτήματα άσχετα με το αντικείμενο της διαφοράς της κύριας δίκης

[Συνθήκη ΕΚ, άρθρο 177 (νυν άρθρο 234 ΕΚ)]

2. *Ενισχύσεις χορηγούμενες από τα κράτη — Έννοια — Πλεονέκτημα χορηγούμενο στους παραγωγούς ηλεκτρικού ρεύματος από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, το οποίο απορρέει από τη νόμιμη υποχρέωση που επιβάλλεται στις ιδιωτικές επιχειρήσεις παροχής ηλεκτρικού ρεύματος να αγοράζουν από αυτούς την παραγωγή τους σε ελαχίστη τιμή υψηλότερη από την αξία της — Πλεονέκτημα χορηγούμενο χωρίς μεταβίβαση δημοσίων πόρων — Αποκλείεται*

[*Συνθήκη ΕΚ, άρθρο 92 § 1 (νυν, κατόπιν τροποποίησης, άρθρο 87 § 1 ΕΚ)*]

3. *Ενισχύσεις χορηγούμενες από τα κράτη — Διατάξεις της Συνθήκης — Πεδίο εφαρμογής — Σχέση μεταξύ του άρθρου 92 της Συνθήκης (νυν, κατόπιν τροποποίησης, άρθρου 87 ΕΚ) και του άρθρου 5, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης (νυν άρθρου 10, δεύτερο εδάφιο, ΕΚ)*

[*Συνθήκη ΕΚ, άρθρο 92 (νυν, κατόπιν τροποποίησης, άρθρο 87 ΕΚ) και άρθρο 5, εδ. 2 (νυν άρθρο 10, εδ. 2, ΕΚ)*]

4. *Ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων — Ποσοτικοί περιορισμοί — Μέτρα ισοδύναμου αποτελέσματος — Καθεστάτα τιμών — Κανονιστική ρύθμιση επιβάλλουσα στις ιδιωτικές επιχειρήσεις παροχής ηλεκτρικού ρεύματος να αγοράζουν, σε ελαχίστη τιμή υψηλότερη από την αξία του, το ηλεκτρικό ρεύμα που παράγεται στη ζώνη τους εφοδιασμού από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας — Είναι αποδεκτή*

[*Συνθήκη ΕΚ, άρθρο 30 (νυν, κατόπιν τροποποίησης, άρθρο 28 ΕΚ)*]

1. Στο πλαίσιο της προβλεπόμενης από το άρθρο 177 της Συνθήκης συνεργασίας μεταξύ του Δικαστηρίου και των εθνικών δικαστηρίων, απόκειται αποκλειστικώς στο εθνικό δικαστήριο, που έχει επιληφθεί της διαφοράς και φέρει την ευθύνη της μέλλουσας να εκδοθεί δικαστικής αποφάσεως, να εκτιμήσει, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιομορφίες της υποθέσεως, τόσο την αναγκαιότητα μιας προδικαστικής αποφάσεως για την έκδοση της δικής του αποφάσεως όσο και το λυσιτελές των ερωτημάτων που υποβάλλει στο Δικαστήριο. Συνεπώς, εφόσον τα υποβληθέντα ερωτήματα αφορούν την ερμηνεία του κοινοτικού δικαίου, το Δικαστήριο υποχρεούται, καταρχήν, να απαντήσει.

συνθήκες υπό τις οποίες του έχουν υποβληθεί τα ερωτήματα από τον εθνικό δικαστή, προκειμένου να ελέγξει κατά πόσον είναι αρμόδιο να απαντήσει. Δεν είναι δυνατόν να προβληθεί άρνηση απαντήσεως σε προδικαστικό ερώτημα εθνικού δικαστηρίου παρά μόνον όταν προδήλως προκύπτει ότι η ερμηνεία του κοινοτικού δικαίου την οποία ζητεί το εθνικό δικαστήριο δεν έχει καμία σχέση με το υποστατό ή το αντικείμενο της διαφοράς της κύριας δίκης, όταν το πρόβλημα είναι υποθετικής φύσεως ή ακόμα όταν το Δικαστήριο δεν διαθέτει τα πραγματικά ή νομικά στοιχεία που είναι αναγκαία προκειμένου να δώσει χρήσιμη απάντηση στα ερωτήματα που του υποβλήθηκαν.

Εντούτοις, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, στο Δικαστήριο απόκειται να ερευνά τις

(βλ. σκέψεις 38-39)

2. Ενισχύσεις υπό την έννοια του άρθρου 92, παράγραφος 1 (νυν, κατόπιν τροποποίησης, άρθρου 87, παράγραφος 1, ΕΚ), πρέπει να θεωρούνται μόνον τα πλεονεκτήματα που χορηγούνται αμέσως ή εμμέσως με κρατικούς πόρους. Συγκεκριμένα, η διάκριση που γίνεται στη διάταξη αυτή μεταξύ των «ενισχύσεων που χορηγούνται από τα κράτη» και των «ενισχύσεων που χορηγούνται με κρατικούς πόρους» δεν σημαίνει ότι όλα τα πλεονεκτήματα που χορηγούνται από τα κράτη συνιστούν ενισχύσεις, ανεξαρτήτως του αν χρηματοδοτούνται από κρατικούς πόρους, αλλά σκοπό έχει να περιλάβει απλώς στην έννοια αυτή τα πλεονεκτήματα που χορηγούνται απευθείας από το κράτος, καθώς και τα πλεονεκτήματα που χορηγούνται από δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς τους οποίους έχει ορίσει ή ιδρύσει το κράτος αυτό.

Συνεπώς, κανονιστική ρύθμιση κράτους μέλους, η οποία, αφενός, υποχρεώνει τις ιδιωτικές επιχειρήσεις παροχής ηλεκτρικού ρεύματος να αγοράζουν το ηλεκτρικό ρεύμα που παράγεται στη ζώνη εφοδιασμού τους από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας σε ελάχιστες τιμές υψηλότερες από την πραγματική οικονομική αξία αυτού του είδους ηλεκτρικού ρεύματος και, αφετέρου, κατανέμει το οικονομικό βάρος που προκύπτει από την υποχρέωση αυτή μεταξύ των εν λόγω επιχειρήσεων παροχής ηλεκτρικού ρεύματος και των ιδιωτικών επιχειρήσεων εκμεταλλεύσεως δικτύων ηλεκτρικού ρεύματος σε προηγούμενο στάδιο της παραγωγής, δεν συνιστά κρατική ενίσχυση υπό την έννοια του άρθρου 92, παράγραφος 1, της Συνθήκης.

(βλ. σκέψη 58, διατακτ. 1)

3. Το άρθρο 92 της Συνθήκης (νυν, κατόπιν τροποποίησης, άρθρο 87 ΕΚ) αρκεί καθ'αυτό για να απαγορεύσει τις κρατικές συμπεριφορές που αφορά, το δε άρθρο 5 της Συνθήκης (νυν άρθρο 10 ΕΚ), το οποίο, στο δεύτερο εδάφιο του, προβλέπει ότι τα κράτη μέλη απέχουν από κάθε μέτρο που δύναται να θέσει σε κίνδυνο την πραγματοποίηση των σκοπών της Συνθήκης, δεν μπορεί να χρησιμεύσει για την επέκταση του πεδίου εφαρμογής του εν λόγω άρθρου 92 στις κρατικές συμπεριφορές που δεν εμπíπτουν σ' αυτό, όπως είναι τα μέτρα στηρίξεως που αποφασίζονται από το κράτος αλλά χρηματοδοτούνται από ιδιωτικές επιχειρήσεις.

(βλ. σκέψεις 63, 65)

4. Στο παρόν στάδιο εξέλιξεως του κοινοτικού δικαίου περί της αγοράς του ηλεκτρικού ρεύματος, δεν είναι ασυμβίβαστη προς το άρθρο 30 της Συνθήκης (νυν, κατόπιν τροποποίησης, άρθρο 28 ΕΚ) μια κανονιστική ρύθμιση κράτους μέλους, η οποία, αφενός, υποχρεώνει τις ιδιωτικές επιχειρήσεις παροχής ηλεκτρικού ρεύματος να αγοράζουν το ηλεκτρικό ρεύμα που παράγεται στη ζώνη εφοδιασμού τους από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας σε ελάχιστες τιμές υψηλότερες από την πραγματική οικονομική αξία αυτού του είδους ηλεκτρικού ρεύματος και, αφετέρου, κατανέμει το οικονομικό βάρος που προκύπτει από την υποχρέωση αυτή μεταξύ των εν λόγω επιχειρήσεων παροχής ηλεκτρικού ρεύματος και των ιδιωτικών επιχειρήσεων εκμεταλλεύσεως δικτύων ηλεκτρικού ρεύματος σε προηγούμενο στάδιο της παραγωγής, δεδομένου ότι μια τέτοια κανονιστική ρύθμιση είναι σκόπιμη για την προστασία του περιβάλλοντος στο μέτρο που η χρησιμοποίηση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας την οποία επιδιώ-

κει να προωθήσει συμβάλλει στη μείωση των εκπομπών αερίου με αποτέλεσμα το φαινόμενο του θερμοκηπίου, που περιλαμβάνονται μεταξύ των κυρίων αιτιών για τις κλιματικές αλλαγές που η Ευρωπαϊκή Κοινότητα και τα κράτη μέλη

έχουν αναλάβει την υποχρέωση να καταπολεμήσουν.

(βλ. σκέψεις 73, 81, διατακτ. 1-2)